

Vardarbībā cietušo bērnu un ģimeņu rehabilitācija Latvijā: paveiktais

Konference

“Kā novērst vardarbību ģimenē? Aktuālās problēmas un risinājumi.”

Rīga, 2016.gada 26.septembris

Aija Barča

LR Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāja

Valsts sociālais rehabilitācijas pakalpojums vardarbībā cietušajiem bērniem (Pakalpojums)

Pakalpojumu Latvijā sniedz Latvijas Bērnu fonds (LBF) pamatojoties uz:

- 07.05.2009. *Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma* grozījumiem (13.panta (2¹) daļa) (turpmāk – Likums)
- 22.12.2009. LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1613 *Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no pretiesiskām darbībām*

Latvijas Bērnu fonds

- Latvijas Bērnu fonds ir 1989.gadā dibināta nevalstiska sabiedriskā labuma organizācija
- LBF darbības mērķis ir rūpēties par Latvijas bērnu un jauniešu dzīves kvalitāti – personības izaugsmi, materiālā stāvokļa uzlabošanu, kā arī tiesisko interešu aizstāvību un ievērošanu, jaunās paaudzes orientāciju uz vispārcilvēciskām vērtībām
- Latvijas Bērnu fonda galvenās aktivitātes ir:
  - ✓ bezmaksas vasaras nometnes bērniem ar īpašām vajadzībām, vardarbībā cietušajiem bērniem,
  - ✓ vardarbībā cietušo bērnu atveseļošana,
  - ✓ atbalsts maznodrošinātajām un daudz bērnu ģimenēm,
  - ✓ stipendijas sadarbībā ar Amerikas Latviešu Apvienību un vietējiem uzņēmējiem daudz bērnu ģimenēm, stipendijas augstskolu studentiem no daudz bērnu ģimenēm un bāreņiem,
  - ✓ ikgadējās Ziemassvētku un Lieldienu labdarības akcijas „Nepaej garām!”,
  - ✓ atbalsts jaunajiem mūziķiem, bērnu mūzikas skolu audzēkņiem – konkursa „Talants Latvijai” rīkošana,
  - ✓ humānās palīdzības saņemšana, izdāle un citi pasākumi.

LBF darbs vardarbībā cietušo bērnu atveseļošanā

- Sākot ar 1990.gadu beigām, LBF bija viena no pirmajām organizācijām, kas lielu uzmanību ir pievērsis vardarbībā cietušo bērnu rehabilitācijas sistēmas izveidei valstī
- Izveidoti reģionālie rehabilitācijas centri vardarbībā cietušajiem bērniem Rīgā (Dardedze, 2001), Valmierā (Valdardze, 2005), Rugājos (Rasas Pērles, 2009). Sadarbībā ar pašvaldībām 2009.gadā ir izveidoti centri Allažos, Talsos un Zantē
- Centri izveidoti (uzbūvēti, renovētas un iekārtotas ēkas, to apkārtnes, apmācīti darbinieki) pateicoties vietējiem un ārvalstu ziedojumiem
- Valsts finansējuma ietvaros LBF iepirkuma rezultātā pakalpojumu sniedz Ventspilī un Dobelē
- Šobrīd visos valsts reģionos ir specializētie centri, kuri sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu vardarbībā cietušajiem bērniem un viņu ģimenēm
- Sadarbībā ar vietējiem sociālajiem dienestiem Pakalpojuma ietvaros rehabilitācija tiek sniegta cietušo bērnu dzīvesvietās (līgumi par Pakalpojumu ar 101 pašvaldību)

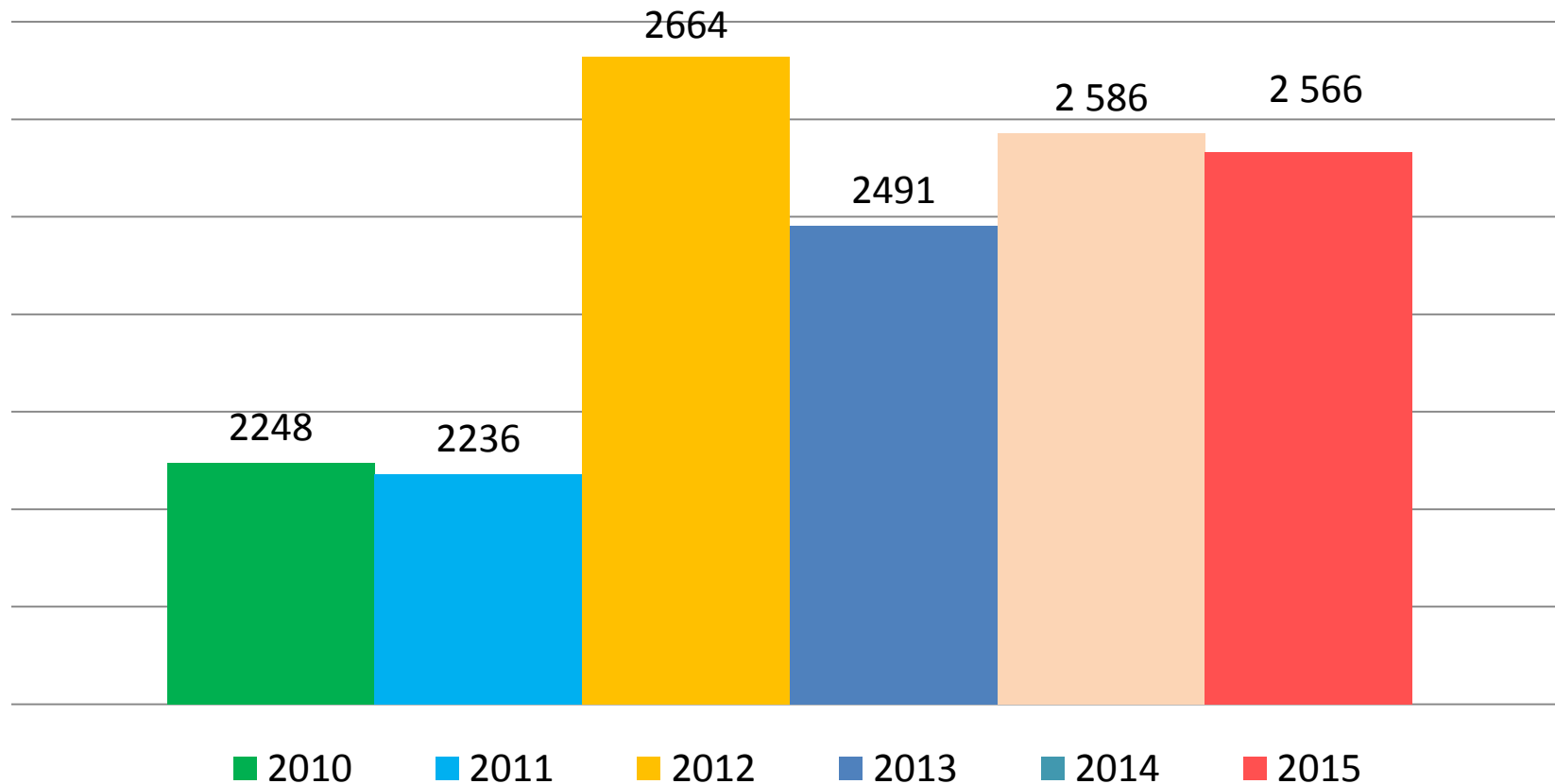
Centru, kuri sniedz Pakalpojumu, reģionālais izvietojums

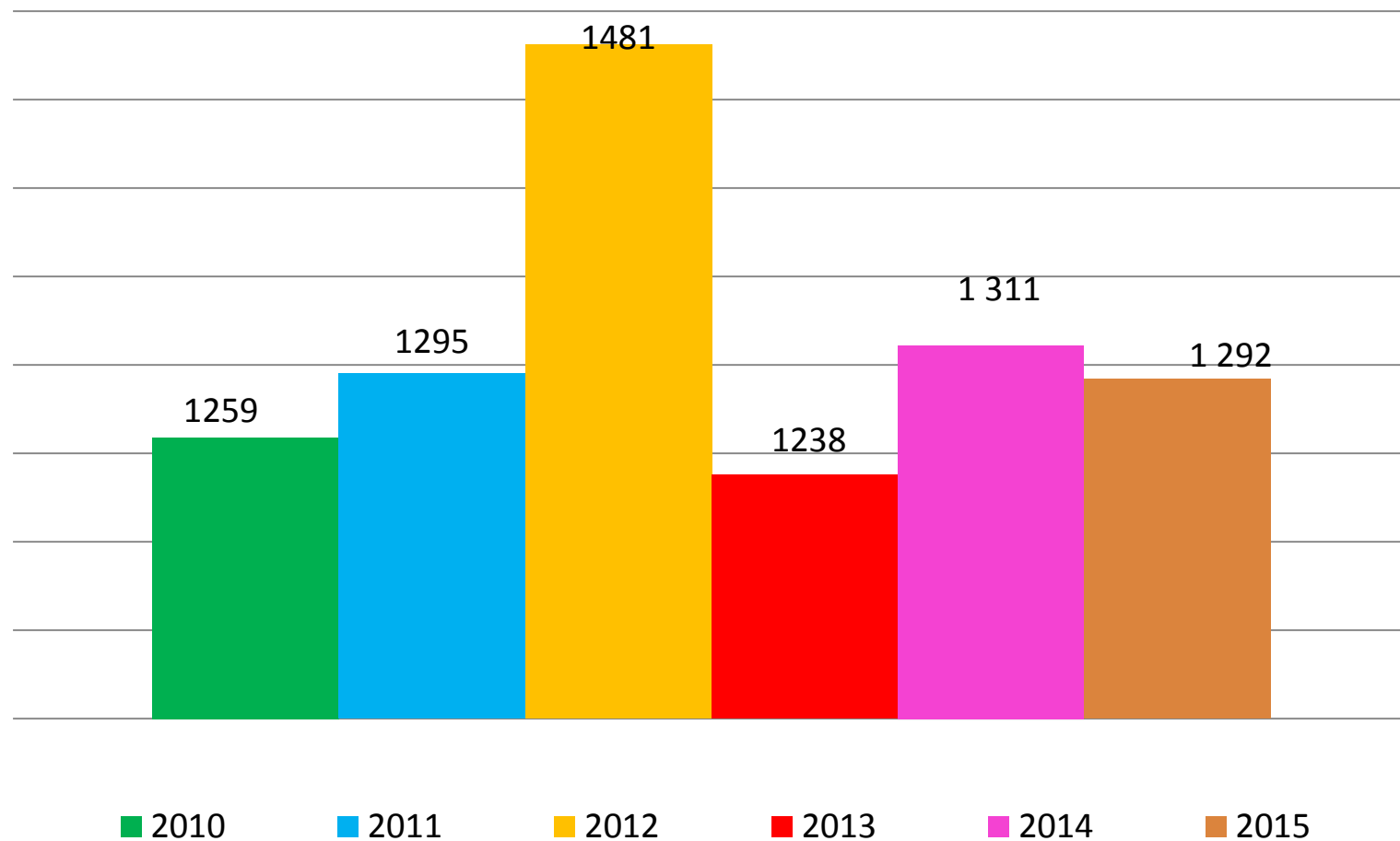
Interviju istabas

- Visos centros, kur tiek sniegts Pakalpojums, ir aprīkotas specializētās interviju istabas, kur ierosinātās krimināllietas gadījumā tiek nopratināti cietušie bērni
- Interviju istabas izmanto arī policija un citi dienesti
- 2013. – 2016.gadā interviju istabās nopratināti 304 bērni (gadā vidēji 76 bērni)

Vardarbībā cietušo rehabilitēto bērnu skaits dzīvesvietās un institūcijās, kopā

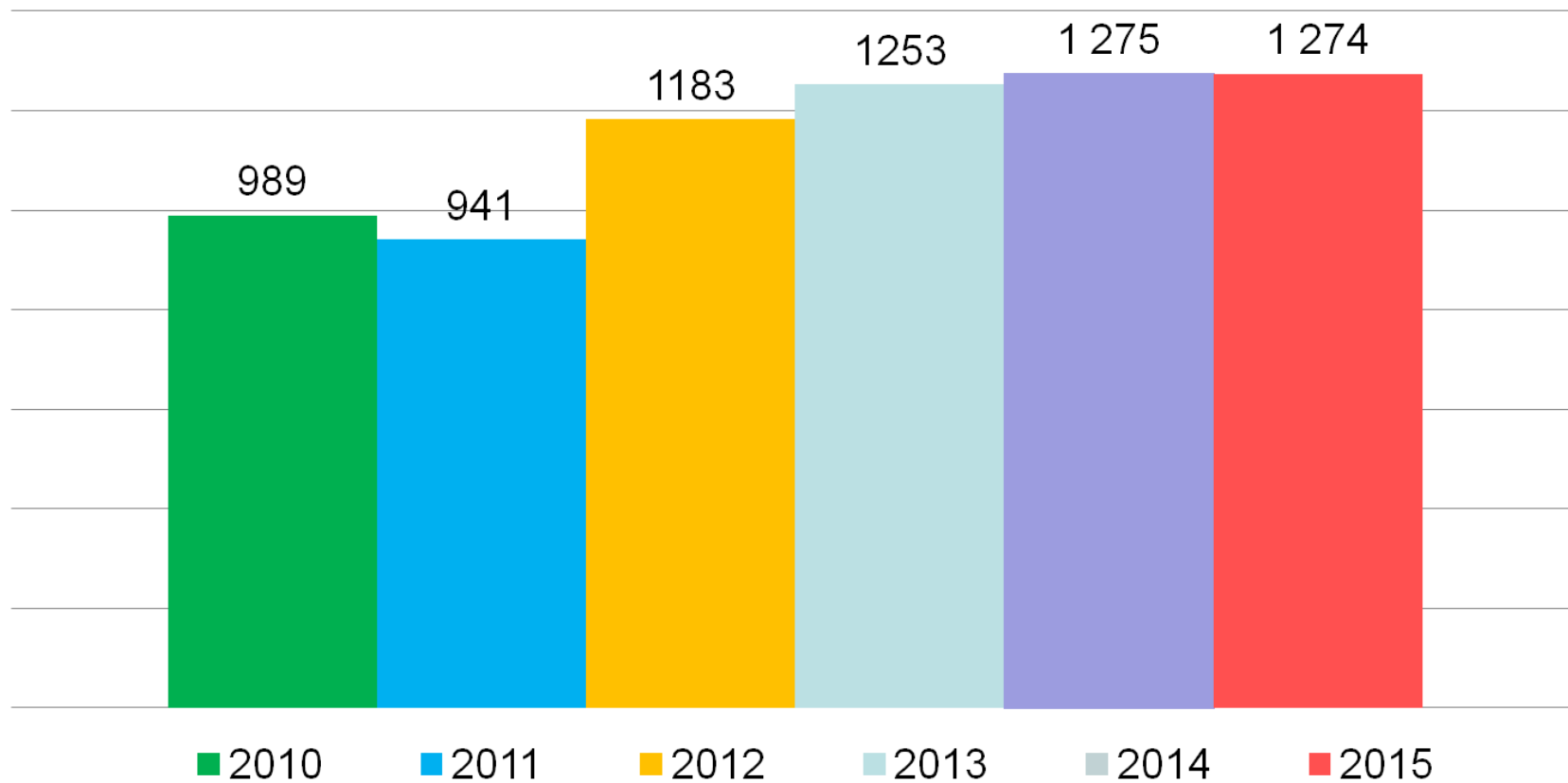

Vardarbībā cietušo rehabilitēto bērnu skaits dzīvesvietās

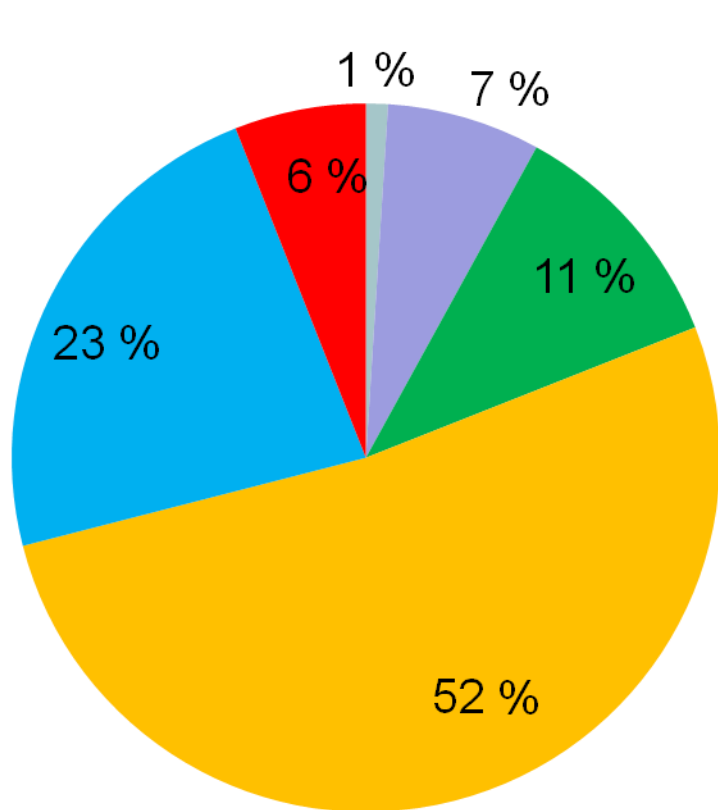

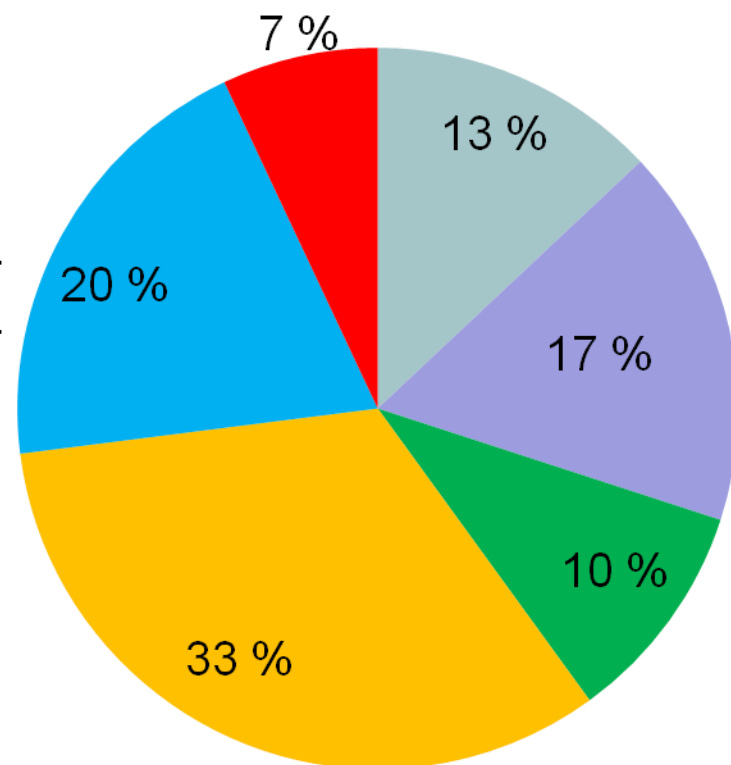
Vardarbībā cietušo rehabilitēto bērnu skaits centros

Pakalpojumu saņēmušo bērnu sadalījums pa vecuma grupām (2015.gadā)

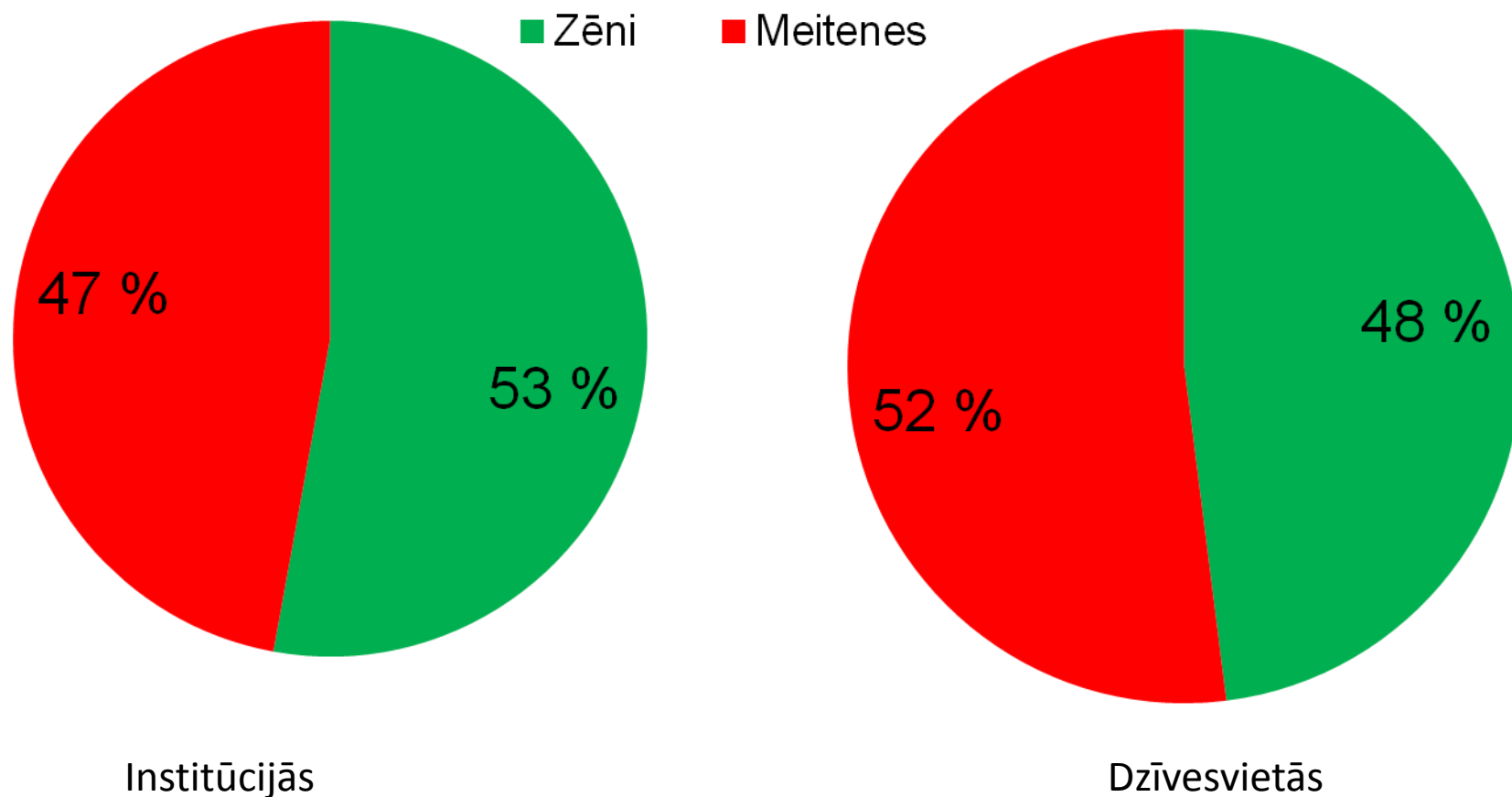

Dzīvesvietās

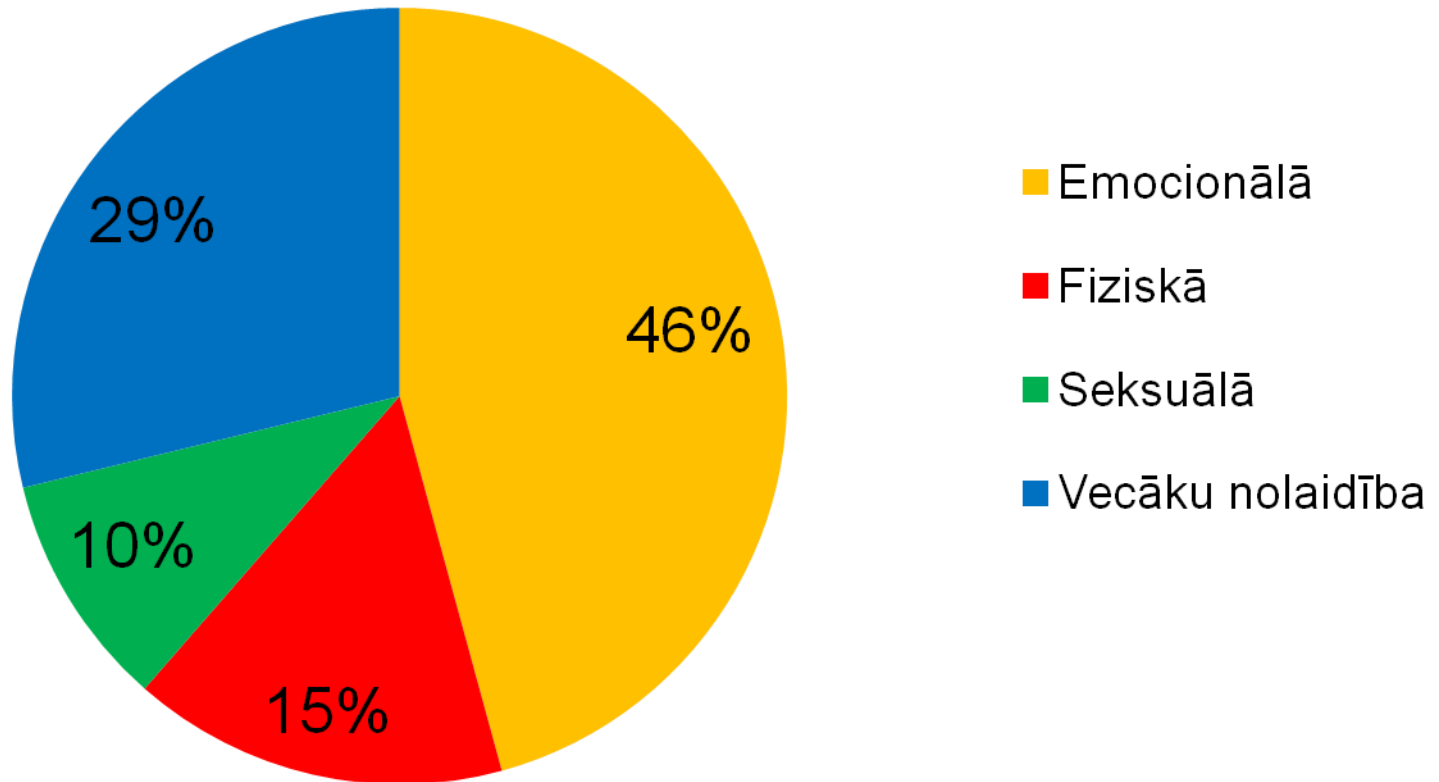
Institūcijās

Bērni, kuriem sniegts pakalpojums, pa dzimumiem (2015.gadā)

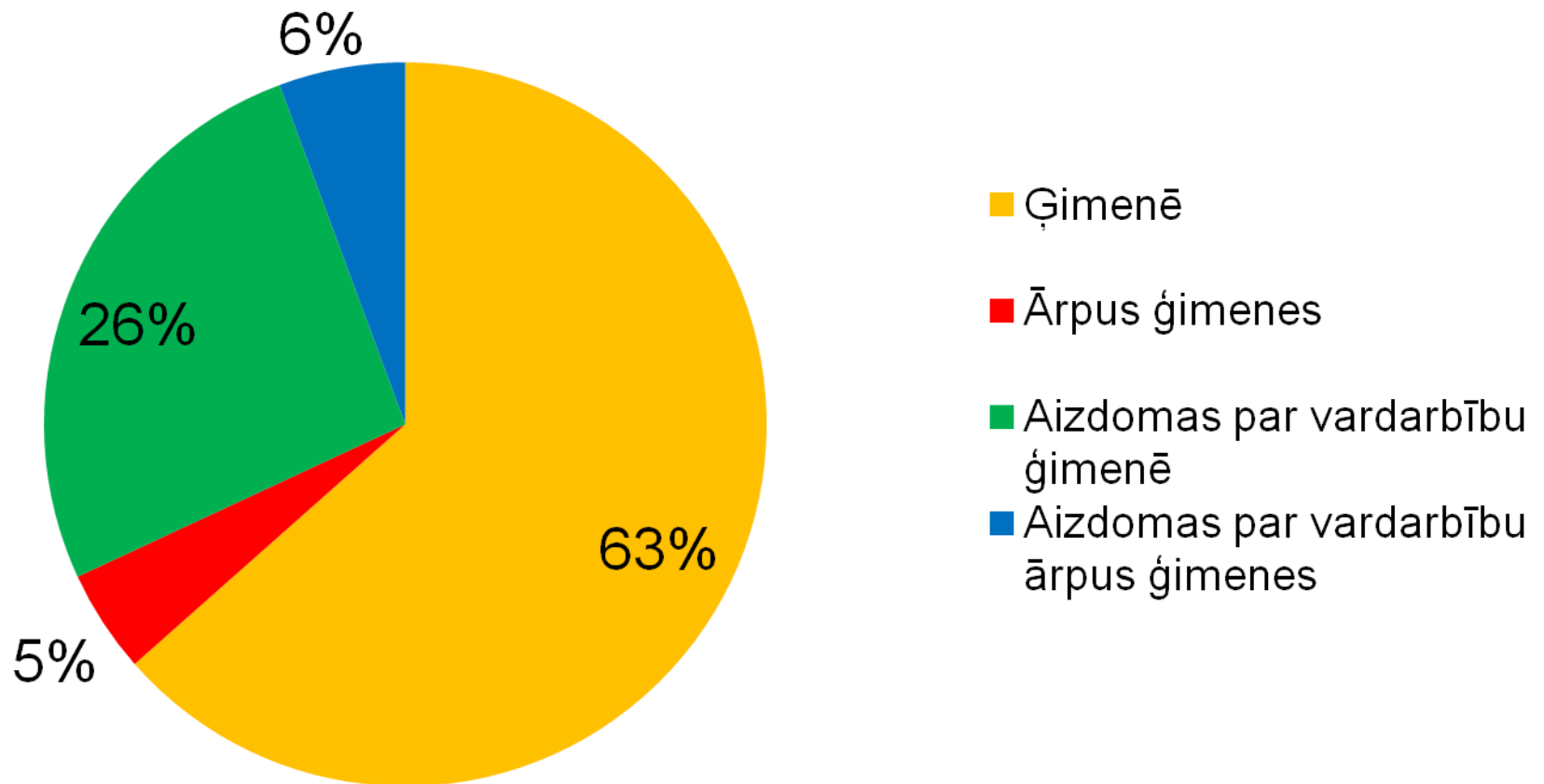
Vardarbības veidi

(bērni, kuri saņēmuši pakalpojumu institūcijās 2015.gadā)

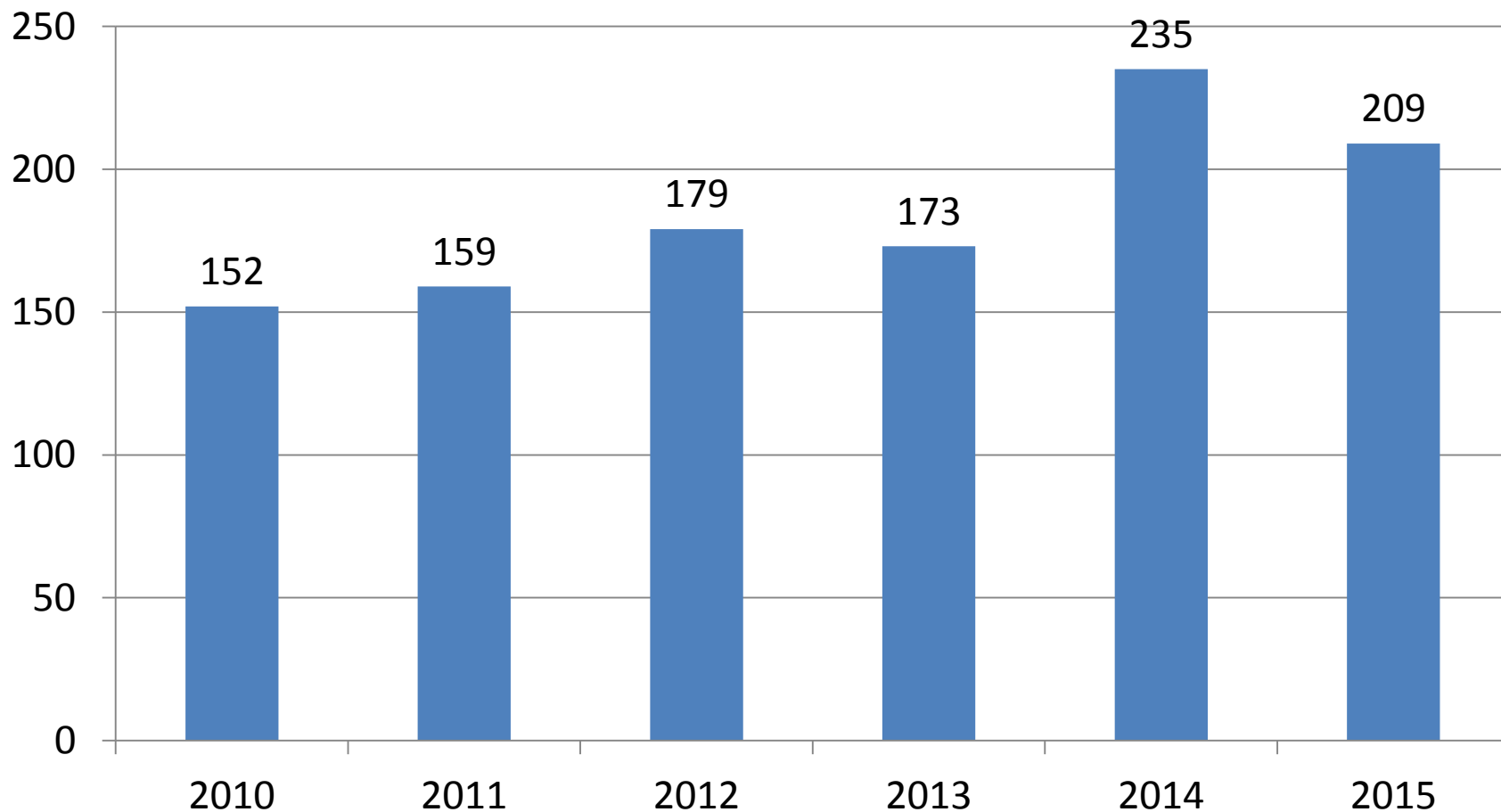

Vardarbības avoti

(bērni, kuri saņēmuši pakalpojumu institūcijās, 2015.gadā)

Pavadoņu skaits, kuriem sniegta rehabilitācija Pakalpojuma ietvaros

Pakalpojuma kvalitātes nodrošināšana (valsts finansējuma ietvaros)

- Ikgadējās metodiskās pārbaudes centros un pašvaldību sociālajos dienestos par izstrādāto kvalitātes kritēriju ieviešanas gaitu un rezultātiem
- Ik gadu tiek rīkoti 4 reģionālie praktiskie semināri sociālo dienestu vadītājiem, sociālajiem darbiniekiem un psihologiem par vardarbībā cietušo bērnu rehabilitācijas metodikas jautājumiem
- Izstrādāta un ieviesta statistikas datu bāze par vardarbībā cietušo bērnu rehabilitāciju institūcijās un dzīvesvietās
- LBF Pakalpojuma nodrošināšanā sadarbojas ar LM, VBTAI, bāriņtiesām, pašvaldībām, to sociālajiem dienestiem, ar citām organizācijām

Pakalpojuma kvalitātes nodrošināšana (ārpus valsts finansējuma)

- 2009.gadā uzcelts centrs “Rasas pērles”; 2010.gadā uzcelta un atklāta centra “Rasas pērles” Vecāku atbalsta māja; 2016.gada rudenī tiks atklāta jaunuzceltā Allažu centra jaunā ēka – centra paplašinājums; kopš 2010.gada paaugstināta un pilnveidota visu LBF centru materiālā bāze. Visiem šiem mērķiem piesaistīti ziedojumi 1 815 412 eiro apmērā
- LBF kopš 2012.gada dažādu projektu (ESF, EEZ) ietvaros piesaistījis finansējumu 188 754 eiro apmērā. Centri papildus valsts finansējumam pastāvīgi piesaista dažādu projektu līdzekļus Pakalpojuma kvalitātes uzlabošanai.
- Centru vadītāju un speciālistu profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana dažādu projektu ietvaros:
  - Centru vadītāju supervīzijas, starptautiska un vietēja pieredzes apmaiņa u.c.
  - Speciālistu (psihologu, sociālo darbinieku, t.sk. pašvaldību sociālo darbinieku u.c.) apmācības un supervīzijas par darbu ar cietušo bērnu ģimenēm, bērnu nevardarbīgām audzināšanas metodēm, mazo bērnu līdz 3 gadu vecumam novērtēšanu iespējamās vardarbības gadījumā u.c.
- Pašvaldību sociālajiem dienestiem izstrādāta metodika “Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai”
- Kopš 2009.gada sadarbībā ar Latvijas Televīziju labdarības akcijas “Nepaej garām!” mērķis ir aicināt sabiedrību nebūt vienaldzīgiem vardarbības pret bērniem gadījumā, novērst iespējamo vardarbību pret bērniem, kā arī piesaistīt līdzekļus cietušo bērnu un viņu ģimeņu atveseļošanai (specializētās nometnes, rotaļu laukumu ierīkošana, aprīkojums speciālistiem, u.c.)

LBF un centru darbs ar sievietēm, ģimenēm (ārpus Pakalpojuma)

- Kopš 2014.gada 76 ģimenes piedalījušās specializētajās nometnēs vardarbībā cietušajiem bērniem kopā ar ģimenēm
- Kopš 2015.gada sadarbībā ar sociālajiem dienestiem 99 vardarbībā cietušās sievietes un 3 vīrieši, kā arī 14 varmākas (t.sk. sievietes) saņēmušas rehabilitāciju 23.12.2014 MK noteikumu Nr.790 „Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas kārtība no vardarbības cietušām un vardarbību veikušām pilngadīgām personām” ietvaros
- Kopš 2010.gada bezmaksas palīdzību dažādu centru individuālo projektu un aktivitāšu ietvaros (atbalsta grupas, apmācību programmās par bērnu audzināšanu, kopšanu, uzvedības korekciju, drošu vidi, dažādu prasmju uzlabošana, speciālistu konsultācijas, atbalsta personas u.c.) saņēmušas 543 vardarbībā cietušās sievietes un 633 ģimenes

Paldies par uzmanību!